

UTVIKLINGEN PÅ ARBEIDSMARKEDET

NAVs arbeidsmarkedsprognose

Av Audun Gjerde, Kristian Myklathun, Johannes Sørbo og Eugenia Vidal-Gil¹

Sammendrag

Lettelser i lokale smittevernstiltak og nasjonal gjenåpning har gjort at bedringen på arbeidsmarkedet har gått raskere enn forventet utover sommeren og høsten. Selv om smittetallene har økt den siste tiden, har den høye vaksinasjonsgraden ført til at behovet for nye omfattende nedstengninger ikke har meldt seg, og konsekvensene på arbeidsmarkedet har vært små. Samtidig er antall ledige stillinger på et rekordhøyt nivå, og flere næringer har problem med å få tak i kvalifisert arbeidskraft. Derfor venter vi at bedringen på arbeidsmarkedet vil holde fram mot slutten av året og videre ut prognoseperioden. Vi anslår at det i gjennomsnitt vil være 88 000 helt ledige i år, 64 000 neste år, og 60 000 i 2023. Dette tilsvarer en registrert arbeidsledighet på 3,3 prosent av arbeidsstyrken i år, og henholdsvis 2,2 og 2,1 prosent i 2022 og 2023. Den videre utviklingen av pandemien og situasjonen i internasjonal økonomi utgjør de største risikofaktorene framover.

I juni var aktiviteten i norsk økonomi tilbake på nivået før koronakrisen, og veksten har fortsatt utover sommeren. Vi forventer at den økonomiske aktiviteten vil ta seg ytterligere opp mot slutten av året og inn i neste år, men at veksten gradvis vil avta i løpet av prognoseperioden. Økt konsum forventes å være den viktigste bidragsyteren til veksten i fastlandsøkonomien de nærmeste årene, sammen med økt eksport av varer og tjenester. Vi forventer at aktiviteten i internasjonal økonomi øker betydelig, noe som vil bidra til en betydelig økning i etterspørselen etter norske varer og tjenester. Samtidig forventer vi at veksten i den offentlige etterspørselen vil bidra mindre til veksten i norsk økonomi, som følge av at finanspolitikken blir mindre ekspansiv. Vekst i boliginvesteringene vil også bidra positivt.

.....
¹ NAVs arbeidsmarkedsprognoser er utarbeidet av prognosegruppen i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Artikkelen er basert på informasjon tilgjengelig per 15. november.
.....

Arbeidsledigheten nærmer seg nivået fra før pandemien

Situasjonen på arbeidsmarkedet har bedret seg betraktelig siden april i takt med utfasing av flere smittevern-tiltak og den gradvise gjenåpningen av samfunnet. Ifølge sesongjusterte tall gikk antallet arbeidssøkere, det vil si summen av helt ledige, delvis ledige og arbeidssøkere på tiltak, ned med 68 700 personer fra mars til oktober, og 40 100 av disse var helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak (figur 1).

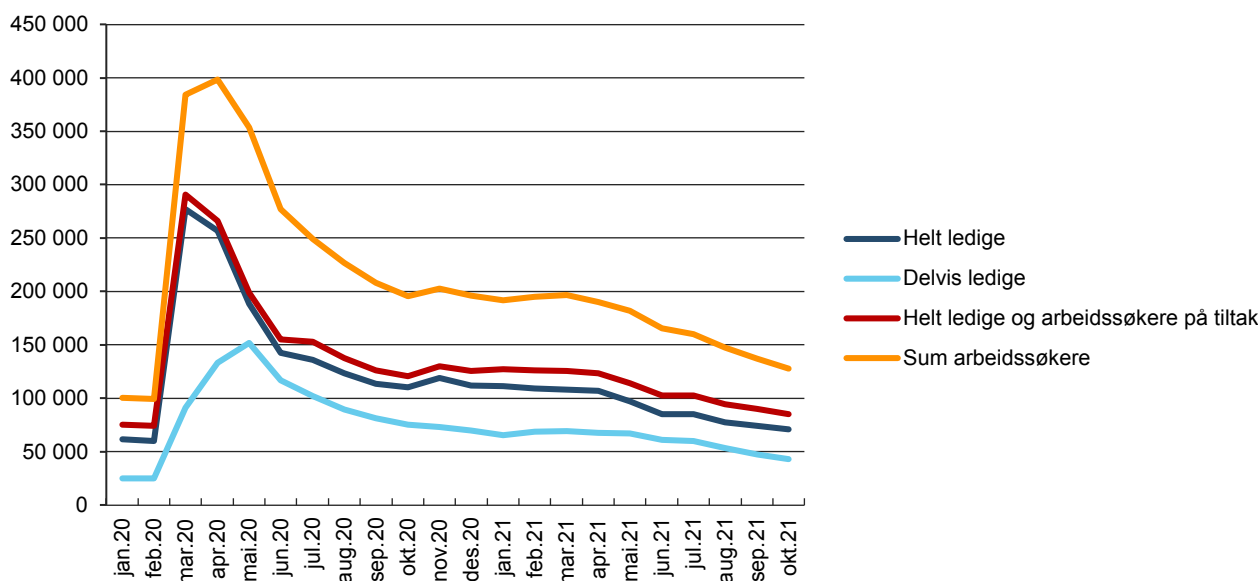
Korrigert for sesongvariasjoner, lå den registrerte arbeidsledigheten i oktober på 2,5 prosent av arbeidsstyrken, mens bruttoledigheten, som er summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, lå på 3,0 prosent av arbeidsstyrken. Begge størrelser er dermed 0,4 prosentpoeng høyere enn i februar 2020, den siste måneden før koronapandemien traff Norge. Mens antall helt ledige og bruttoledigheten nå er nærmere nivået fra før pandemien, er antall delvis ledige fortsatt mye høyere. Til tross for en nedgang på 26 600 personer i løpet av de siste sju månedene, var det fortsatt 70 prosent flere delvis ledige i oktober enn i februar i fjor.

Ved utgangen av oktober var 63 300 personer registrert som helt ledige hos NAV. Det tilsvarer 2,2 prosent av arbeidsstyrken. Til sammenligning var den registrerte arbeidsledigheten på 2,1 prosent i oktober 2019 og på 2,2 prosent i oktober 2018. Summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak var på 79 800 personer, eller 2,8 prosent av arbeidsstyrken. Dette er 0,2 prosentpoeng høyere enn i oktober 2019 og på samme nivå som i oktober 2018. I tillegg var 41 400 personer registrert som delvis ledige, noe som utgjør 1,5 prosent av arbeidsstyrken. Til sammen var 121 200 personer registrert som arbeidssøkere hos NAV ved utgangen av oktober, noe som tilsvarer 4,3 prosent av arbeidsstyrken.

Betydelig nedgang i antall permitterte

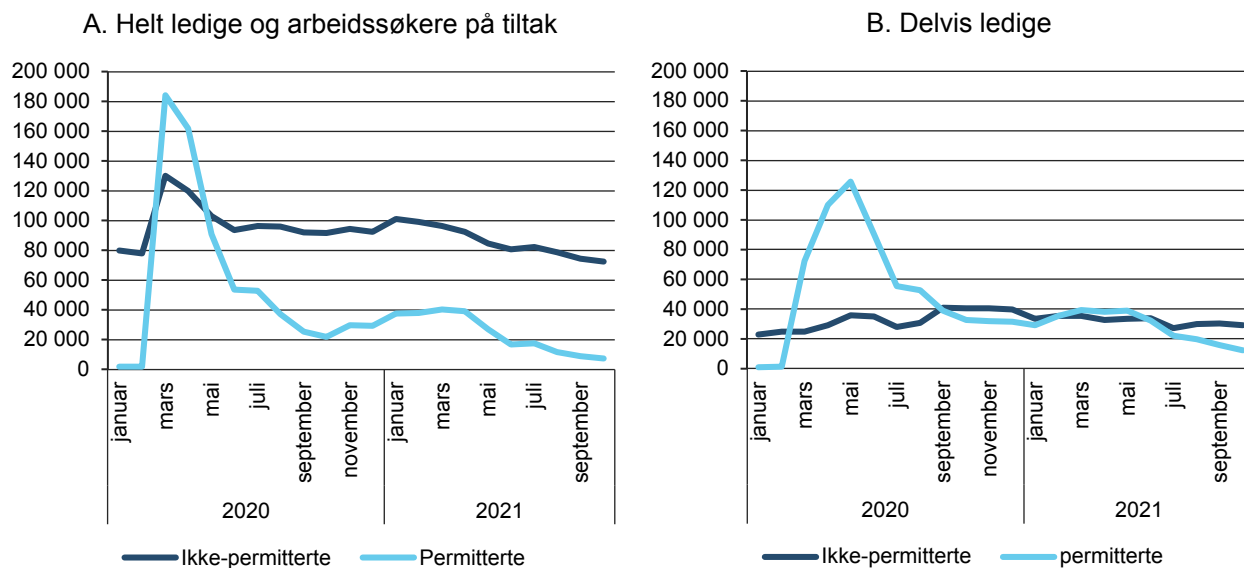
Det er i stor grad permitteringer som har drevet utviklingen i arbeidsledigheten gjennom pandemien, og dette har også vært tilfellet de siste månedene. Ved utgangen av oktober var 19 700 personer registrert som helt eller delvis permitterte arbeidssøkere, noe som utgjør 0,7 prosent av arbeidsstyrken. Dette er 60 000 færre (-75 %) enn i mars. I samme periode falt antallet arbeidssøkere med 90 600. Ned-

Figur 1. Antall registrerte helt ledige, delvis ledige, summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak og summen av antall arbeidssøkere per måned. Justert for normale sesongvariasjoner. Januar 2020 – oktober 2021

Kilde: NAV

Figur 2. Antall helt ledige og arbeidssøkere på tiltak (panel A) og delvis ledige (panel B), fordelt på permitterte og ikke-permitterte. Januar 2020 – oktober 2021

Kilde: NAV

gangen i antall permitterte utgjør dermed to tredeler av nedgangen i antall arbeidssøkere i denne perioden. Disse tallene er ikke korrigert for sesongvariasjoner. Selv om antall permitterte arbeidssøkere har gått raskere ned med gjenåpningen enn antall ordinære arbeidssøkere, var det fortsatt over 6 ganger flere permitterte i oktober enn før pandemien, mens antall ordinære arbeidssøkere var omtrent det samme som i februar 2020.

Det har vært utstrakt bruk av delvis permitteringer under koronapandemien, noe som kan være en god måte å holde flere ansatte i jobb. Vi har også sett en tydelig dreining fra helt til delvis permitterte når smitteverntiltak har blitt lettet på eller fjernet, og omvendt når nye rektriskjoner har blitt innført. I perioden mai – desember 2020 var antall delvis permitterte høyere enn helt permitterte, noe som ble reversert i første kvartal i år som følge av nye innstramminger i smitteverntiltak. Denne dynamikken har gjentatt seg ved innføringen av den gradvise gjenåpningsplanen, og antall delvis permitterte har siden mai igjen vært høyere enn antall helt permitterte (figur 2). Ved utgangen av oktober var 12 200 personer registrert som delvis permittert, mens 7 400 var helt permittert. Dette tilsvarer henholdsvis 0,4 og 0,3 prosent av arbeidsstyrken.

Gjenåpningen av samfunnet har bidratt til at antall permitterte har gått mest ned i yrkesgruppene hardest rammet av smitteverntiltakene i løpet av de siste sju månedene. Det var i oktober 38 900 færre permitterte med bakgrunn innen reiseliv og transport, butikk- og salgsarbeid samt serviceyrker enn i mars, noe som utgjør 65 prosent av nedgangen i antall permitterte i denne perioden, ikke justert for sesongvariasjoner. Reiseliv og transport var fortsatt yrkesgruppen med flest permitterte i oktober med 4 000 personer. Men nå er industriarbeidere og ledere de nest største yrkesgruppene med hensyn til antall permitterte, med henholdsvis 2 600 og 2 400 personer.

Bedring i reiseliv og transport

Lettelser i smitteverntiltakene denne våren har bidratt til at sysselsettingen i næringene hardest rammet av koronarestriksjonene har tatt seg opp, særlig innen overnattings- og serveringsvirksomhet (figur 3). I denne næringen falt sysselsettingen mest da koronapandemien traff Norge i mars i fjor, og nådde en ny bunn i april i år med nesten 40 prosent færre lønnstakere enn før pandemien. Fra april til august har antal-

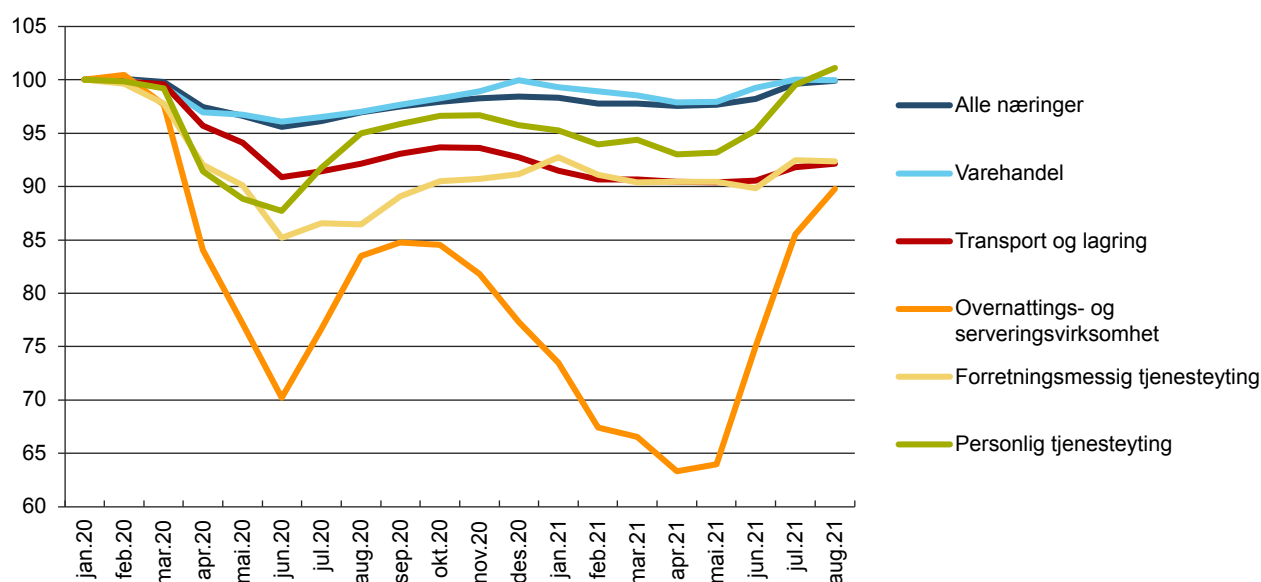
let lønnskakere² i overnattings- og serveringsvirksomhet økt med drøye 40 prosent. Til tross for denne økningen, var sysselsettingen i denne næringen 10 prosent lavere i august enn før pandemien. Også innen transport samt forretningsmessig tjenesteyting, som blant annet inneholder virksomheter som driver med utleie av arbeidskraft, har antall lønnskakere tatt seg opp i løpet av sommeren, men var i august fortsatt 8 prosent lavere enn før pandemien. Innen personlig tjenesteyting, som inkluderer blant annet kultur, kunst, sport og fritidsaktiviteter, har antall lønnskakere tatt seg betydelig opp med gjenåpningen, og var i august noe høyere enn i februar 2020. I varehandelen og samlet for alle næringene var antallet lønnskakere i august omtrent det samme som i februar 2020.

NAV-statistikk over antall arbeidssøkere viser samme bilde. Ifølge sesongjusterte tall gikk antall arbeidssøkere med bakgrunn fra reiseliv og transport ned med 18 200 fra mars til oktober, noe som tilsvarer en halvering. Innen butikk- og salgsarbeid falt antallet arbeidssøkere med 12 300, mens innen serviceyrker

falt det med 8 500. Til sammen står disse tre yrkesgruppene for over halvparten av nedgangen i antall arbeidssøkere i løpet av de siste sju månedene, selv om de forblir de største med hensyn til antall arbeidssøkere. Til tross for bedringen, var andelen av arbeidsstyrken registrert som arbeidssøker ved utgangen av oktober fortsatt høyest innen reiseliv og transport (8,4 %), fulgt av serviceyrker (6,1 %) og ledere (6,0 %), mens den fortsatt var høyere enn gjennomsnittet innen butikk- og salgsarbeid (figur 4).

Korrigert for sesongvariasjoner gikk antall arbeidssøkere ned i alle yrkesgrupper med gjenåpningen, og flere yrkesgrupper, blant annet de som er tilknyttet offentlig sektor, var i oktober nær eller på samme antall arbeidssøkere som før pandemien. Det var blant ledere samt personer med bakgrunn innen reiseliv og transport at antall arbeidssøkere var høyest sammenlignet med februar 2020, med om lag 80 prosent flere. Innen serviceyrker og annet arbeid samt butikk- og salgsarbeid var det rundt 40 prosent flere arbeidssøkere i oktober enn før pandemien. Felles for alle

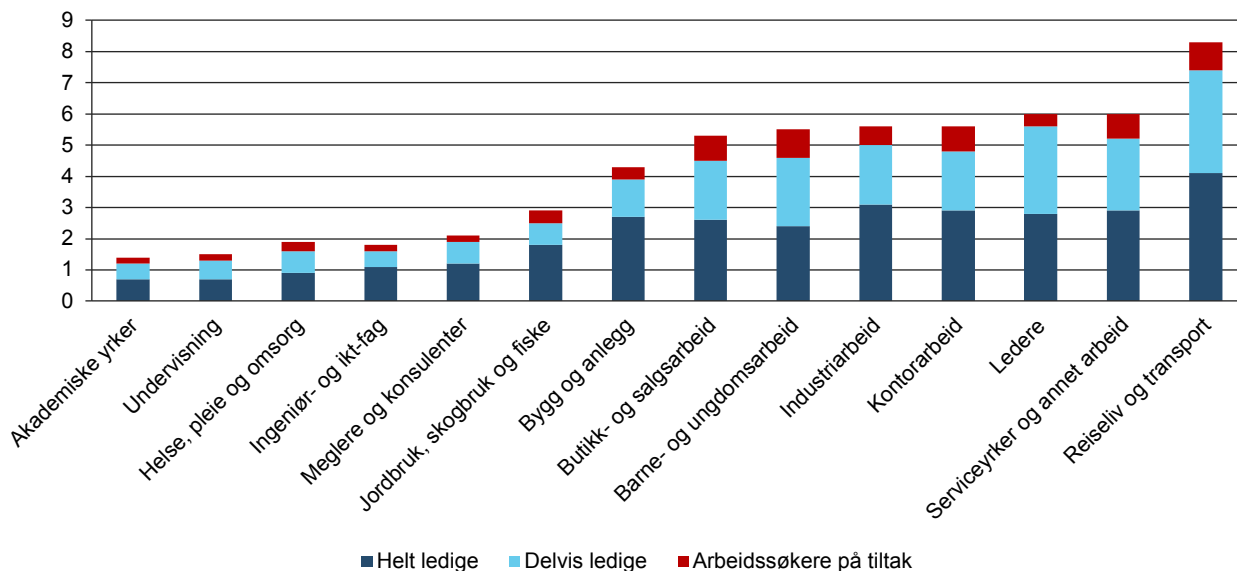
Figur 3. Antall lønnskakere i utvalgte næringer. Sesongjustert. Indeksert: Januar 2020 =100

Kilde: SSB

² SSBs statistikk over antall lønnskakere inkluderer både bosatte og ikke-bosatte lønnskakere, mens selvstendig næringsdrivende ikke er inkludert.

Figur 4. Andel arbeidssøkere i prosent av arbeidsstyrken, etter yrkesbakgrunn og arbeidssøkerstatus. Oktober 2021

Kilde: SSB

yrkesgruppene er at summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak var nærmere nivået fra før pandemien, mens antall delvis ledige fortsatt var klart høyere enn før.

Færre unge arbeidssøkere

Gjenåpningen har også bidratt til en nedgang i antallet arbeidssøkere i alle aldersgrupper. Den relative nedgangen var størst blant dem under 30 år, med 40 % færre arbeidssøkere i oktober enn i mars, ifølge sesongjusterte tall. Personer under 30 år er en prioritert gruppe å følge opp for NAV, og var gruppen som opplevde den største økningen i arbeidsledigheten da koronapandemien inntraff og Norge stengte ned, særlig de mellom 20 og 29 år (figur 5). Andelen arbeidssøkere ved utgangen av oktober var høyest blant personer i 20-årene, med 5,2 prosent av arbeidsstyrken, fulgt av personer mellom 30 og 49 år, med 5,1 prosent, ifølge sesongjusterte tall. Unge under 20 år hadde den laveste andelen arbeidssøkere, med 1,8 prosent. Ser vi på mer finfordelte aldersgrupper, var andelen arbeidssøkere høyest blant dem mellom 30 og 39 år, med 5,8 prosent av arbeidsstyrken.

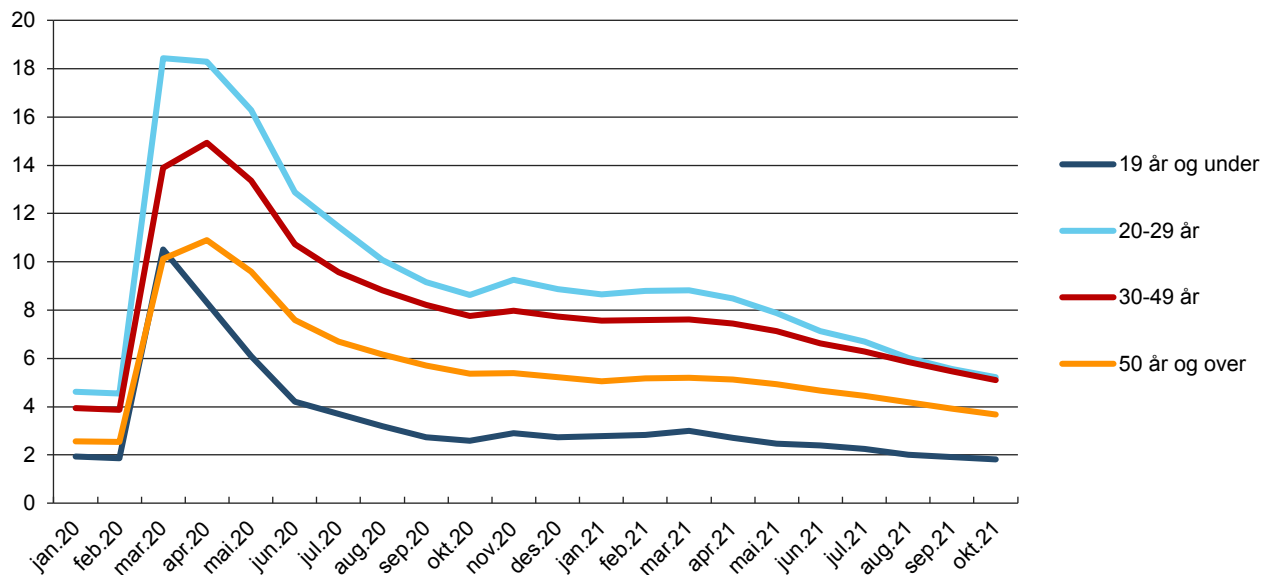
Antall arbeidssøkere ved utgangen av oktober var nærmere nivået fra før pandemien blant de yngre,

mens blant dem på 30 år eller eldre var det fortsatt over 30 prosent flere arbeidssøkere i oktober enn i februar i fjor. Særlig blant dem på 60 år eller eldre var antallet arbeidssøkere høyere enn i februar 2020, med 58 prosent flere. Det er spesielt antall delvis ledige blant personer på 30 år eller eldre som forblir betydelig høyere enn før pandemien.

Mange langtidsarbeidssøkere

Til tross for bedringen på arbeidsmarkedet som følge av gjenåpningen, er det fortsatt mange som har vært registrert som arbeidssøker hos NAV lenge. Det er nå halvannet år siden pandemien traff Norge, og det er en stor gruppe som har vært arbeidssøkere i mer enn ett år. Ved utgangen av oktober hadde 59 300 personer vært registrert som helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak 52 uker eller lenger (figur 6). Dette utgjør 49 prosent av alle arbeidssøkerne ved utgangen av oktober. 82 600, eller 68 prosent, hadde vært arbeidssøkere i mer enn et halvt år, som vi betegner som langtidsarbeidssøkere, mens 38 600 (32 %) hadde vært arbeidssøkere under seks måneder. Nesten 40 prosent av arbeidssøkerne med varighet på halvt år eller lenger var registrert som delvis ledige i oktober, og jobbet dermed fortsatt noe. Ser vi kun på de som var registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på

Figur 5. Prosent av arbeidsstyrken registrert som helt ledig, delvis ledig eller arbeidssøker på tiltak, etter alder. Sesongjustert. Januar 2020 – oktober 2021

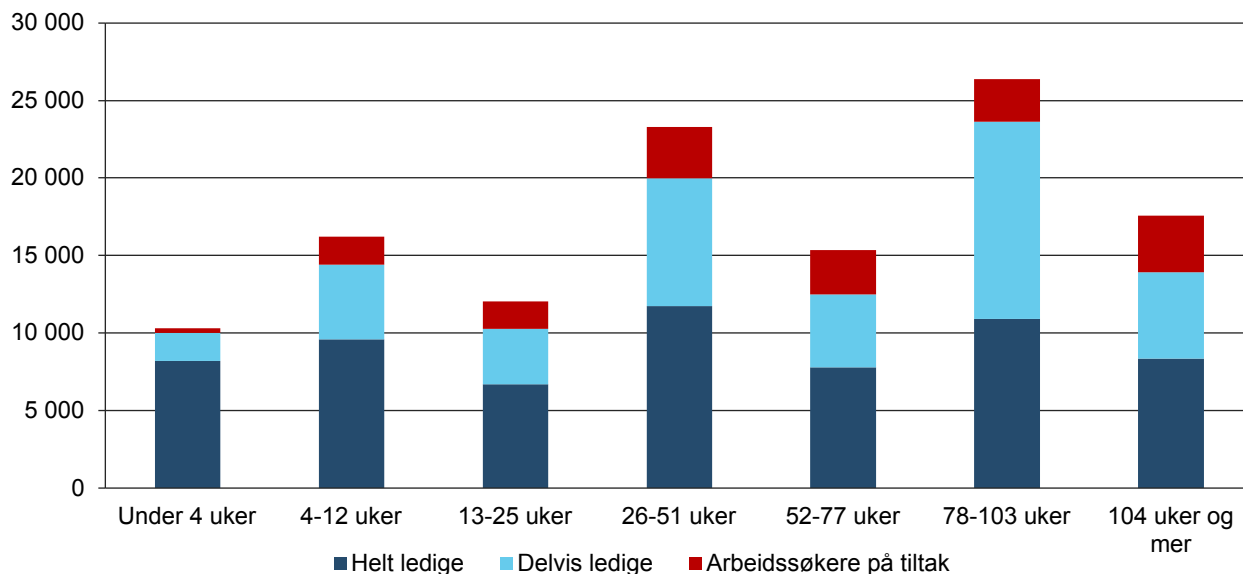
Kilde: NAV

tiltak, hadde 51 300 personer vært arbeidssøkere i minst et halvt år og 36 300 i minst ett år.

Selv om antallet langtidsarbeidssøkere fortsatt er betydelig høyere enn før pandemien, har det avtatt de

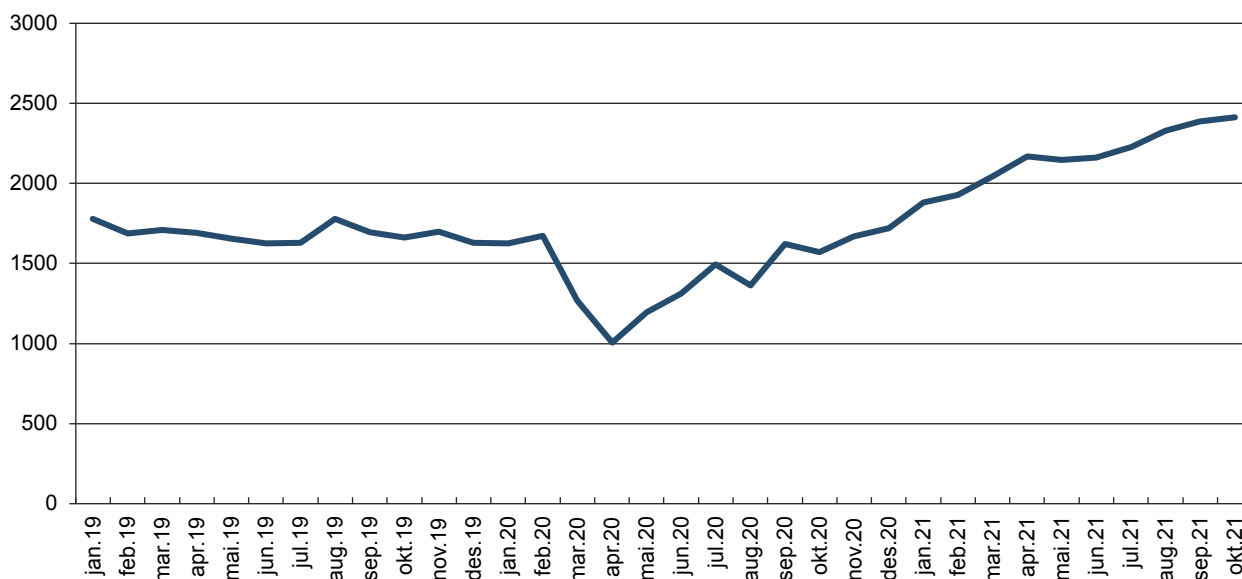
siste månedene. Sammenlignet med mars, og uten å justere for sesongvariasjoner, var det i oktober 25 900 færre arbeidssøkere med varighet over et halvt år, og 9 900 færre med varighet over ett år. Det er særlig blant helt ledige og arbeidssøkere på tiltak at antall

Figur 6. Antall arbeidssøkere etter arbeidssøkerstatus og varighet som arbeidssøker. Oktober 2021

Kilde: NAV

Figur 7. Antall nye ledige stillinger per virkedag. Sesongjustert. Januar 2019 – oktober 2021

Kilde: NAV

langtidsarbeidssøkere har gått ned i denne perioden. Personer med bakgrunn fra reiseliv og transport, serviceyrker og annet arbeid, samt butikk- og salgsarbeid er overrepresentert blant langtidsarbeidssøkere, og utgjorde til sammen 40 prosent av alle langtidsarbeidssøkere ved utgangen av oktober.

Stor etterspørsel etter arbeidskraft

Det ble en brå nedgang i antall utlysninger da pandemien inntraff, særlig i mars og april i fjor var antallet ledige stillinger veldig lavt. Etter det økte antall utlysninger på arbeidsplassen.no gradvis, men forble på et lavere nivå enn i 2019 resten av året (figur 7). Antall ledige stillinger har fortsatt å øke i år, og har hittil vært høyere enn før pandemien. Siden januar i år har NAV registrert i overkant av 475 000 nye ledige stillinger til sammen. Dette er 102 000, eller 27 prosent, flere enn i samme periode i 2019.

Det er likevel stor forskjell mellom ulike næringer. Fra januar til oktober i år ble det utlyst flest nye stillinger innen helse, pleie og omsorg, med 95 300 utlysninger, eller 38 prosent flere enn i samme periode i 2019. Innen undervisning, barne- og ungdomsarbeid samt ingeniør- og ikt-fag, var det omtrent samme antall utlysninger som i 2019. Etterspørselen etter

arbeidskraft innen reiseliv og transport, butikk- og salgsarbeid samt serviceyrker, som er yrkesgruppene hardest rammet av smitteverntiltak, tok seg også opp med gjenåpningen. Fra januar til oktober samlet var det mellom 30 og 40 prosent flere utlysninger etter personer med bakgrunn fra disse tre yrkesgruppene enn i samme periode i 2019.

Utviklingen internasjonalt

Utviklingen hos våre handelspartnere er viktig for utviklingen i norsk økonomi, fordi eksporten av tradisjonelle varer og tjenester utgjør i overkant av 25 prosent av bruttonasjonalprodukt (BNP) for Fastlands-Norge og påvirker etterspørselen etter arbeidskraft direkte. I 2020 gikk 58 prosent av fastlandseksporten til EU og om lag 7 prosent til USA.

Den globale økonomien

På tross av stadig tilbakevennende smitteøkninger rundt om i verden, fortsetter den økonomiske gjeninnhenting etter koronapandemien. I sin nyeste prognose anslår Det internasjonale pengefondet (IMF) en vekst i globalt bruttonasjonalprodukt (BNP) på 5,9 prosent i år. Det er 0,1 prosentpoeng lavere enn forrige anslag fra juli. Særlig anslagene for de industria-

liserte landene har blitt nedjustert som følge av flaskehalser i de globale forsyningskjedene som ventes å bremse den økonomiske veksten framover. For 2022 spår IMF en vekst på 4,9 prosent. Samtidig gjør den økende utbredelsen av Delta-varianten og risikoen for nye og farligere virusvarianter at usikkerheten knyttet til gjeninnhenting i verdensøkonomien har økt.

Begrenset finanspolitisk handlingsrom og dårlig tilgang på vaksiner gjør også at fattige land stadig faller lenger bak i gjeninnhenting. Mens de industrialiserte landene ventes å være tilnærmet tilbake på samme vekstbane som før pandemien i løpet av neste år, anslår IMF at nedgangen blir betydelig mer langvarig blant lavinntektsland.

Pandemien og den påfølgende gjenåpningen har også medført sterk prisvekst på en rekke varer og tjenester. En del kan tilskrives at prisene falt gjennom pandemien, men blant annet høye råvarepriser og flaskehalser i de globale forsyningskjedene har gjort at den høye inflasjonen har vedvart lenger enn forventet. Selv om det antas at denne effekten i stor grad er forbigående, er det fare for at dette fører til høyere inflasjonsforventninger som igjen vil kunne øke lønnskra-vene og på denne måten sørge for vedvarende høy

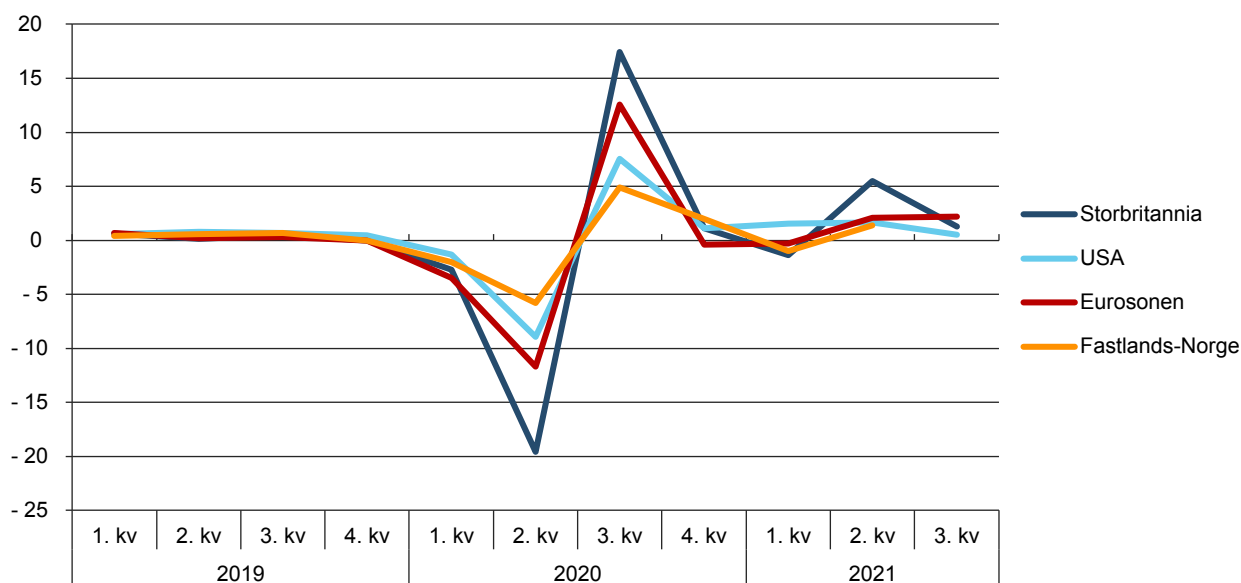
prisvekst over en lengre periode. Dette vil kunne dempe den økonomiske veksten.

Europa

BNP i eurosonen vokste med 2,2 prosent i tredje kvartal, ifølge foreløpige estimater fra Eurostat. Dette var det andre kvartalet på rad med solid vekst etter at nye smitteutbrudd og nedstengninger førte til økonomisk tilbakegang både i fjerde kvartal i fjor og i første kvartal i år (figur 8). Arbeidsledigheten har også falt betydelig det siste halvåret, og lå i september på 7,4 prosent av arbeidsstyrken. Dette er omtrent på samme nivå som før koronakrisen. Sysselsettingen vokste med 0,7 prosent fra første til andre kvartal, etter en marginal nedgang i første kvartal på 0,1 prosent. Nedgangen i arbeidsledigheten og de foreløpige vekstanslagene for tredje kvartal tyder på at sysselsettingen fortsatte å vokse også i tredje kvartal.

Samtidig rammes europeiske land stadig av nye smittebølger. Eurosonens største og viktigste økonomi, Tyskland, er spesielt hardt rammet, og satte i løpet av november ny rekord i antall positive smittetilfeller. Nye smittebølger og innstramminger i smittevernstiltak vil utgjøre en betydelig risiko for den videre økonomiske veksten. Vi forventer at den økonomiske

Figur 8. Kvartalsvis BNP-vekst blant Norges viktigste handelspartnere. Sesongjusterte tall. Prosent

Kilde: OECD og SSB

gjeninnhenting i eurosonen vil fortsette mot slutten av året og inn i neste år, og anslår at BNP i eurosonen vil vokse med 5,1 prosent i år, 4,1 prosent neste år, og 2,2 prosent i 2023.

I Storbritannia vokste BNP med 1,3 prosent i tredje kvartal, ifølge tall fra Office for National Statistics, etter en sterk vekst på 5,5 prosent i andre kvartal. Storbritannia var blant de industrialiserte landene som opplevde størst økonomisk tilbakegang som følge av koronapandemien. Selv om BNP har vokst betydelig siden første halvår i fjor, vil BNP i Storbritannia mest sannsynlig være tilbake på nivået fra før koronakrisen først i begynnelsen av neste år. Arbeidsledigheten i perioden juni til august lå på 4,5 prosent, en nedgang på 0,4 prosentpoeng fra forrige tremånedersperiode. I samme perioden vokste sysselsettingsraten med 0,5 prosentpoeng, og er med det 1,3 prosentpoeng lavere enn før koronakrisen.

Smittetallene i Storbritannia har holdt seg vedvarende høye siden sommeren, men så langt har dødstallene holdt seg på et langt lavere nivå enn i tidligere smittebølger. De har derfor heller ikke innført noen nye smittevernstiltak, slik at den økonomiske gjeninnhenting har kunnet fortsette ganske uforstyrret. Vi forventer en vekst i BNP på 6,9 prosent i år. Dette må imidlertid sees i sammenheng med den store nedgangen i 2020. Deretter ventet vi en vekst på 5,0 prosent i 2022, og 2,3 prosent i 2023.

USA

I USA vokste BNP med 0,5 prosent i tredje kvartal, ifølge foreløpige tall fra Bureau of Economic Analysis (BEA). Dette er det femte kvartalet på rad med vekst i BNP, og den amerikanske økonomien har for lengst hentet seg inn etter nedgangen i første halvår i 2020. Veksten i tredje kvartal var betydelig lavere enn de foregående kvartalene. Dette ble forårsaket av stigende smitte og utbrudd av Delta-varianten av koronaviruset flere steder i landet, noe som gjorde at veksten i privat konsum bremset opp.

Bedringen på arbeidsmarkedet har også skutt fart de seneste månedene, og i oktober var arbeidsledigheten på 4,6 prosent av arbeidsstyrken. Dette er en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra september. Selv om arbeidsledigheten fremdeles er 1,1 prosentpoeng høyere enn før pandemien, ligger dette godt under snittet det siste tiåret. Samtidig har den amerikanske sentralbanken, Federal Reserve, nylig annonsert at de vil begynne å trappe ned de kvantitative lettelsene som har vært med på å støtte den amerikanske økonomien siden starten av koronakrisen. Styringsrenten ble på samme tid holdt uendret i et intervall mellom 0 – 0,25 prosent.

Selv om den økonomiske gjeninnhenting har vært solid, viser den nylige smitteoppblomstringen i USA at den videre økonomiske veksten fremdeles bærer preg

Makroøkonomiske anslag for våre viktigste handelspartnere

I vår prognosebane har vi lagt til grunn at utviklingen i BNP for våre viktigste handelspartnere i prognoseperioden blir som vist i tabell 1. Våre anslag er basert på de nyeste tilgjengelige makroøkonomiske anslagene fra blant annet IMF og

OECD, samt de respektive lands sentralbanker, og på vår vurdering av utviklingen i verdensøkonomien den seneste tiden.

Tabell 1. Anslag på gjennomsnittlig årsvekst i BNP for våre viktigste handelspartnere. Faktiske tall for 2020.

Land	2020	2021	2022	2023
USA	-3,4 %	5,6 %	4,1 %	2,4 %
Eurosonen	-6,4 %	5,1 %	4,1 %	2,2 %
Storbritannia	-9,7 %	6,9 %	5,0 %	2,3 %
Sverige	-2,8 %	4,4 %	3,7 %	2,0 %
Kina	2,3 %	7,9 %	5,2 %	5,6 %

Kilde: OECD, NAV

av usikkerhet. Vaksineringsgraden er betydelig lavere i USA enn i flere andre vestlige land, noe som også gjør den amerikanske økonomien sårbar i tiden framover. Vi anslår at BNP i USA vil vokse med totalt 5,6 prosent i år, 4,1 prosent i 2022, og 2,4 prosent i 2023.

Den makroøkonomiske utviklingen i Norge

Gjenåpningen har gitt økt økonomisk aktivitet

Som følge av den omfattende nedstengingen av det norske samfunnet i fjor vår falt bruttonasjonalprodukt (BNP) for Fastlands-Norge med 2,5 prosent fra 2019 til 2020. Etter at de strengeste smittevernstiltakene ble lettet på, tok aktiviteten seg opp i andre halvår i 2020. Strengere smittevernstiltak førte til at aktiviteten falt igjen i første kvartal. Veksten ble særlig dempet av lavere aktivitet i de private tjenestenæringene som ble hardt rammet av smittevernstiltak.

Siden første kvartal i år har den økonomiske aktiviteten løftet seg betydelig. I juni var BNP for Fast-

lands-Norge tilbake på samme nivå som før krisen, og veksten fortsatte i juli og august. Økt aktivitet i noen av de næringene som ble hardest rammet av smittevernstiltak bidrar mye til veksten etter gjenåpningen. Spesielt overnattings- og serveringsvirksomhet samt kultur, underholdning og annen tjenesteyting har hatt betydelig økt aktivitet det siste halvåret.

Det har vært en sterk økning i privat konsum det siste halvåret. I april og mai bidro økt varekonsum mest til økningen, mens forbruksveksten etter dette i størst grad kommer av økt tjenestekonsum. Vridningen i konsumet fra varer til tjenester sammenfaller med den gradvise gjenåpningen av økonomien, som spesielt påvirket tjenestenæringene.

Bred økning i investeringene

De totale bruttoinvesteringene i fast realkapital utgjør om lag en tredel av fastlands-BNP og inkluderer både investeringer på norsk sokkel og på fastlandet. Både fastlandsinvesteringene og oljeinvesteringene falt betydelig i fjor, og nedgangen fortsatte i første kvartal

Tabell 2. Utvalgte makroøkonomiske hovedstørrelser. Årlig vekst og sesongjustert kvartalsvis vekst. Prosent

	2019	2020	2. kv. 2020	3. kv. 2020	4. kv. 2020	1. kv. 2021	2. kv. 2021
Bruttonasjonalprodukt	0,9	-0,8	-4,6	4,3	0,8	-0,6	1,1
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge	2,3	-2,5	-5,8	4,9	2,0	-1,0	1,4
Konsum i husholdninger	1,3	-6,7	-9,9	9,3	0,2	-3,4	3,2
↪ Varekonsum	0,0	5,6	5,4	5,8	1,4	-2,8	3,6
↪ Tjenestekonsum	2,8	-10,2	-16,6	12,3	0,7	-4,5	2,4
Konsum i offentlig forvaltning	1,9	1,7	-2,1	3,1	2,4	-1,5	1,9
Bruttoinvestering i fast realkapital	4,8	-3,8	-2,0	-1,2	1,5	-2,9	2,8
↪ Utvinning og rørtransport	12,6	-4,1	-4,4	-4,4	3,6	-3,6	4,3
↪ Fastlands-Norge	4,0	-4,1	-0,6	-1,1	1,1	-2,8	3,3
↪↪ Næringer	5,6	-6,1	-5,9	0,2	2,5	-1,1	1,1
↪↪↪ Industri og bergverk	24,4	-11,1	-7,8	1,7	-3,8	0,5	2,2
↪↪ Boliger (husholdninger)	-1,7	-4,0	0,3	-1,1	4,6	-1,0	3,7
↪↪ Offentlig forvaltning	7,2	-1,0	7,4	-2,8	-3,9	-7,2	6,2
Eksport i alt	0,5	-0,5	-7,7	3,4	2,4	-1,8	3,9
↪ Tradisjonelle varer	4,6	-2,2	-7,8	8,3	3,2	1,9	0,5
↪ Tjenester	3,5	-12,9	-19,4	2,6	4,3	0,4	-1,5
Import i alt	4,7	-11,9	-17,1	9,5	0,5	-4,9	3,9
↪ Tradisjonelle varer	5,7	-2,6	-7,5	12,8	2,1	-5,0	7,0

Kilde: SSB (NR)

i år. I andre kvartal i år var det derimot en bred økning i bruttoinvesteringene. Fastlandsøkonomien bidro mest til oppgangen i andre kvartal, og da særlig boliginvesteringer og investeringer innenfor offentlig forvaltning.

Økte oljeinvesteringer

Oljeprisen falt kraftig i fjor vår som følge av lavere etterspørsel på grunn av koronapandemien, samt uenigheter mellom OPEC-landene og Russland knyttet til produksjonskutt. Bunnen ble nådd i april da prisen var på rundt 20 dollar fatet, men siden har prisen hentet seg kraftig inn. I begynnelsen av november lå prisen på rundt 84 dollar fatet, et nivå som man med unntak av noen dager i 2018 ikke har sett siden oljeprisfallet i 2014. Kontrakter for fremtidige oljeleveranser indikerer at prisen vil gå noe ned de to nærmeste årene. I vår prognose har vi lagt til grunn at oljeprisen i snitt vil ligge på 80 dollar fatet i 2022 og 73 dollar fatet i 2023.

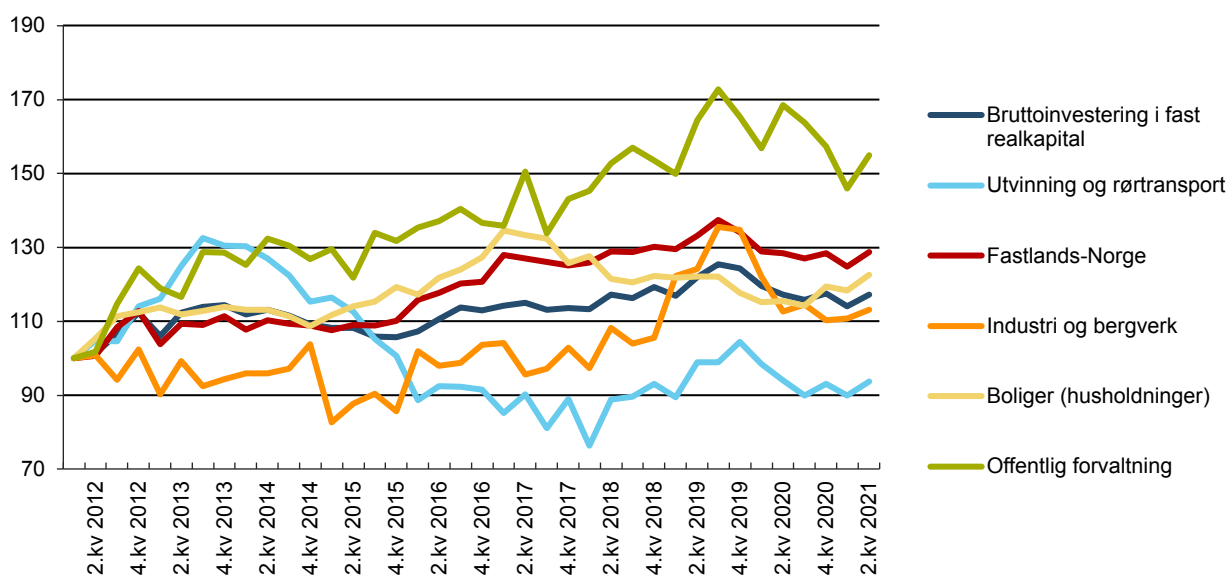
Oljeinvesteringene sank kraftig i 2020, samt i første kvartal i år, noe som må sees i sammenheng med koronapandemien. I andre kvartal var det en økning i oljeinvesteringene. I SSBs investeringsundersøkelse fra august anslår operatørene på norsk sokkel at sam-

lede investeringer innen rørtransport og utvinning av olje og gass vil bli på 182 milliarder kroner i 2021. Dette er en nedgang på 1,6 prosent sammenlignet med anslaget for 2020 gitt i august i fjor, målt i løpende priser. Samtidig er anslaget for 2022 4,4 prosent lavere enn 2021-anslaget som ble gitt i fjor på samme tidspunkt. En rekke utbygginger blir enten ferdigstilt, eller er ventet å ha lavere investeringsnivå i 2022 enn i 2021. Samtidig er det ventet at mange nye prosjekter vil bli igangsatt mot slutten av 2022. På bakgrunn av dette venter vi at oljeinvesteringene vil synke markert i 2022, før de tar seg opp igjen i 2023.

Økning i boliginvesteringene

Boliginvesteringene falt i perioden 2018–2020, men har tatt seg betydelig opp det siste året. Fjerde kvartal 2020 hadde den nest høyeste kvartalsveksten siden 2012, men investeringene gikk noe ned i første kvartal i år. I andre kvartal var det en ny oppgang i boliginvesteringene, opp til det høyeste nivået siden første kvartal i 2018, ifølge sesongjusterte nasjonalregnskapstall. Utviklingen i boliginvesteringene følger utviklingen i igangsettingen av nye byggeprosjekter. Summen av igangsatt bruksareal til bolig i 2020 ble 2,6 prosent lavere enn i 2019, men viste en stigende trend gjennom året. Utviklingen hittil i år er variert,

Figur 9. Utviklingen i investeringene. Sesongjustert. Indeksert: 1. kvartal 2012=100

Kilde: SSB (NR)

men gjennomsnittlig igangsetting er noe høyere enn i 2020.

Ifølge sesongjusterte tall fra SSB har boligprisene vokst kraftig siden første kvartal 2020. Veksttakten var svært høy fra tredje kvartal 2020, men har avtatt noe de siste kvartalene. I tredje kvartal 2021 er prisene 10,5 prosent høyere enn tilsvarende kvartal i fjor. Sesongjusterte tall fra Eiendom Norge viser også solid vekst i boligprisene det siste året, selv om veksttakten også her har avtatt siden mars. I oktober i år var boligprisene 7 prosent høyere enn i oktober 2020. Den sterke boligprisveksten, spesielt fra andre kvartal i 2020 til første kvartal i 2021, må sees i sammenheng med lave boliglånsrenter, midlertidige lettelsener i boliglånforskriften og høy sparing som følge av begrensede forbruksmuligheter. Vi forventer en mer moderat boligprisvekst framover. De høye boligprisene påvirker igangsettingen av nye boliger positivt, og vi forventer at boliginvesteringene vil ta seg opp etter flere år med nedgang.

Nedgang i industriinvesteringene

Etter en kraftig økning i 2019, falt industriinvesteringene med 11,4 prosent i fjor. I første kvartal i år var det en kraftig økning i industriinvesteringene som

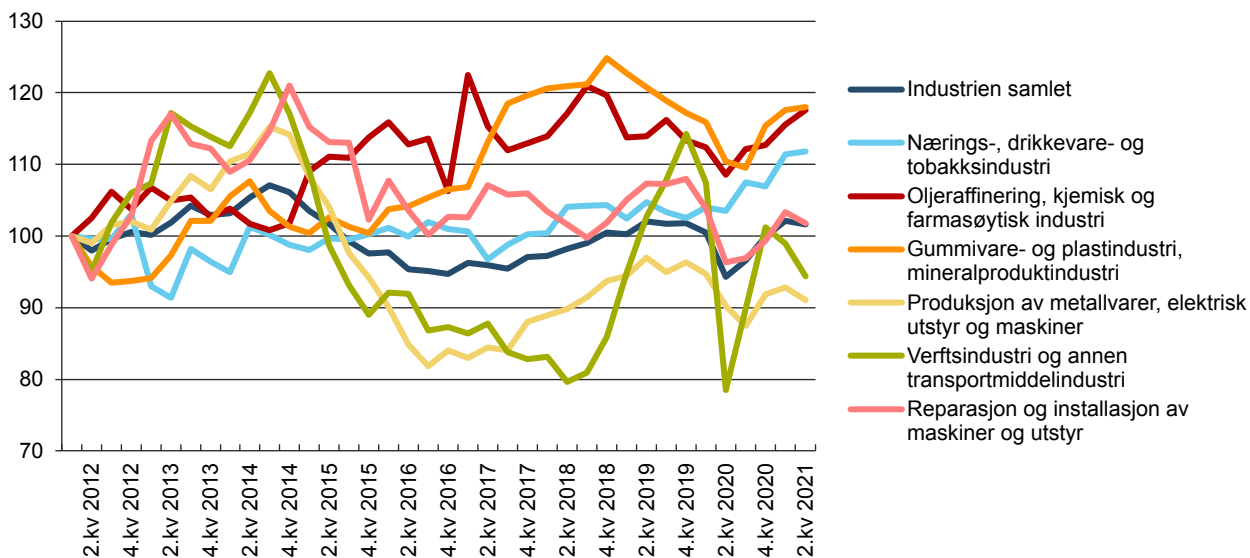
følge av en stor økning innen produksjon av papir og papirvarer. I andre kvartal var det en liten nedgang i industriinvesteringene. Den største bidragsyteren til nedgangen var oljeraffineri, kjemisk og farmasøytisk industri.

Ifølge SSBs investeringsundersøkelse fra august er virksomhetenes anslag på industriinvesteringene i år omtrent 5 prosent høyere enn anslaget for 2020 gitt på samme tidspunkt i fjor, målt i løpende priser. En betydelig nedgang innen næringsmiddelindustrien trekker anslaget ned. Vi forventer en klar vekst i industriinvesteringene i 2022.

Nedgang i industriproduksjonen

Bruttoproduktet i industrien falt med 2,5 prosent i 2020. Nedgangen var størst innen produksjon av metallvarer, elektrisk utstyr og maskiner, samt verftsindustri og annen transportmiddelindustri. På den andre siden bidro økt produksjon innen næringsmiddelindustrien til å dempe nedgangen. Bruttoproduktet falt betydelig i første halvår i 2020, som følge av smittevernsrestriksjonene som ble satt i verk under koronapandemien. Etter hvert som tiltakene ble lettet på i Norge og i utlandet, tok produksjonen seg opp i andre halvår i fjor, og i første kvartal i år. I andre kvar-

Figur 10. Bruttoprodukt for industrien. Utvalgte industrinæringer. Sesongjustert. Indeksert: 1. kvartal 2012=100

Kilde: SSB (NR)

tal er det igjen en liten nedgang, justert for normale sesongvariasjoner. Det er særlig en reduksjon innen produksjon av metallvarer, elektrisk utstyr og maskiner, samt innen verftsindustrien og annen transportmiddelindustri som trekker industriproduksjonen ned i andre kvartal.

SSBs konjunkturbarometer for industrien tyder på gode utsikter for norske industribedrifter. Barometret indikerer økt produksjon i fjerde kvartal, men bedriftene er noe mindre optimistiske enn ved forrige undersøkelse, som ble utført i forkant av tredje kvartal. Produsentene av innsatsvarer er mest positive, men også produsentene av investeringsvarer og konsumvarer har en samlet positiv bedømmelse av utsiktene for neste kvartal. Det er ventet økt ordretilgang både fra hjemmemarkedet og eksportmarkedet, og sysselsettingen er også ventet å ta seg opp. Vi venter en solid vekst i industriproduksjonen framover, hjulpet av videre vekst i internasjonal økonomi og en gradvis normalisering av internasjonale forsyningskjeder.

Gjenåpning økte privat konsum

Husholdningenes forbruk utgjør om lag halvparten av fastlands-BNP og har dermed stor betydning for veksten i norsk økonomi. Husholdningenes konsum falt med 6,7 prosent i fjor, og var hovedårsaken til nedgangen i fastlands-BNP i 2020. Tjenestekonsumet falt kraftig, mens en økning i varekonsumet reduserte konsumfallet noe. Tjenestekonsumet er tett knyttet til smittevernstiltak, og en ny innstramming i smittevernstiltakene i første kvartal i år førte til en ny reduksjon i spesielt tjenestekonsumet. I takt med gradvis fjerning av smittevernstiltak gikk både vare- og tjenestekonsumet opp i andre kvartal.

Husholdningenes sparing økte kraftig i fjor som følge av begrensede konsummuligheter under koronakrisen. Den gikk noe tilbake i andre kvartal, men var fremdeles på et høyt nivå. Dette innebærer at husholdningene har opparbeidet seg betydelige kapitalreserver. Vi venter at spareraten gradvis faller, og at dette vil bidra til sterk vekst i privat konsum framover. Renteøkning og høy prisvekst vil virke noe dempende på konsumveksten framover.

Handlingsregelen begrenser offentlig etterspørsel framover

Den offentlige etterspørselen, det vil si summen av konsum og bruttoinvesteringer i offentlig forvaltning, utgjør rundt en tredel av fastlands-BNP. Ekspansiv finanspolitikk under koronakrisen har vært et viktig bidrag for å dempe nedgangen i fastlandsøkonomien. Både i 2020 og 2021 har det vært høy offentlig pengebruk, og det har blitt brukt en større andel av oljefondet enn det handlingsregelen forutsetter. Vi legger derfor til grunn en mer beskjeden utvikling i offentlig etterspørsel framover enn det som har vært tilfellet de siste årene.

Økt rente og sterkere krone

De omfattende tiltakene som ble satt i verk verden over for å begrense spredningen av koronaviruset førte til stor uro i de internasjonale finansmarkedene i fjor vår. Som følge av dette svekket den norske kronen seg dramatisk og nådde rekordsvake nivåer mot blant annet euro og amerikanske dollar i løpet av mars. Siden den gang har kronen styrket seg betydelig. I slutten av oktober var kronen på sitt sterkeste nivå siden 2018, målt ved importveid kursindeks (I-44). Dette skyldes nok i stor grad den kraftige økningen i olje- og gassprisene i perioden, i tillegg til økt rentedifferanse mot utlandet siden rentehevingen i september. Imidlertid er det fremdeles svingninger i kronekursen som er vanskelig å fange i modellberegningene. I vår prognose har vi derfor valgt å holde eurokursen konstant på det gjennomsnittlige nivået de siste to ukene før publisering. Det tilsvarer en kurs på 10,1 kroner i 2021, og 9,8 kroner fram mot 2023.

Norges Bank besluttet å heve styringsrenten med 0,25 prosentpoeng på rentemøtet i september. De begrunnet beslutningen med at det var høy aktivitet i økonomien, at arbeidsledigheten hadde falt, og at kapasitetsutnyttningen var på et normalt nivå. På mellommøtet i november gjentok de sin intensjon om å heve med nye 0,25 prosentpoeng i desember. Den siste rentebanen indikerer en gradvis økning i styringsrenten framover, til 1 prosent i slutten av 2022, og videre til 1,7 prosent mot slutten av 2024. I våre beregninger har vi lagt til grunn at pengemarkedsrenten vil utvikle seg i tråd med Norges Banks siste renteprognose.

Eksport av tradisjonelle varer tar seg opp

Som følge av koronapandemien som rammet Norges handelspartnere hardt, ble eksporten av tradisjonelle varer 2,2 prosent lavere i 2020 enn året før. Siden tredje kvartal 2020 har eksporten av tradisjonelle varer økt hvert kvartal, med avtagende veksttakt.

Selv om den norske kronen har styrket seg, noe som isolert sett gjør norske varer dyrere og dermed fører til lavere eksport, venter vi at høyere vekst internasjonalt vil føre til høyere etterspørsel etter norske varer og tjenester framover. Vi venter derfor at eksporten vil ta seg opp fram mot 2023.

Høy aktivitet i norsk økonomi

Den gradvise fjerningen av smittevernstiltak i andre og tredje kvartal førte til en betydelig gjeninnhenting

i økonomien, og aktiviteten og kapasitetsutnyttelsen i økonomien er nå på et relativt høyt nivå.

Spareraten i befolkningen har vært høy siden pandemien startet som følge av at enkelte av smittevernstiltakene la begrensninger på konsumet. Dette har ført til at husholdningene nå har en betydelig mengde oppsparte midler. Disse midlene, kombinert med vekst i realdisponibel inntekt, gir rom for økt konsum framover, og vi venter en betydelig vekst i privat konsum i 2022. I tillegg venter vi høy vekst blant Norges handelspartnere, som fører til økt etterspørsel etter norske varer og tjenester. Som følge av dette venter vi betydelig økonomisk vekst framover, og at årsveksten for Fastlands-BNP ender på 3,9 prosent i 2021, 3,5 prosent i 2022, og 2,4 prosent i 2023.

Tabell 3. NAVs prognose for utviklingen i norsk økonomi i 2021 – 2022. Prosentvis vekst om ikke annet er angitt

	2021	2022	2023
Arbeidsmarked			
Registrerte helt ledige	88 000	64 000	60 000
Registrerte helt ledige i prosent av arbeidsstyrken	3,1	2,2	2,1
AKU-arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken	4,6	4,0	3,9
Sysselsettingsvekst* (AKU)	1,1	1,4	0,4
Arbeidsstyrkevekst* (AKU)	0,9	0,7	0,3
Sysselsettingsandel (AKU), nivå	68,8	69,6	69,6
Yrkesdeltakelse, nivå	72,2	72,4	72,4
Realøkonomi			
Konsum i husholdninger mm	4,2	7,9	4,0
Bruttoinvesteringer Fastlands-Norge	1,7	3,0	1,6
- Boliginvesteringer	3,9	6,1	2,5
Petroleumsinvesteringer	1,0	-5,0	6,0
Eksport	2,8	6,6	3,9
- Tradisjonelle varer	6,5	1,6	2,2
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge	3,9	3,5	2,4
Valutakurs og oljepris (nivå)			
NOK per euro	10,1	9,8	9,8
Råoljepris i dollar	72,2	80,2	73

* Årsveksten i sysselsettingen og arbeidsstyrken er justert for bruddet som følger av omleggingen av AKU.

Kilde: NAV

Vedvarende høy prisvekst kan føre til lavere vekst enn vi anslår. Som følge av blant annet svært høy etterspørsel etter varer har det oppstått flere flaskehalser i internasjonal økonomi. Det er mangel på flere innsatsfaktorer, som mikrochips, gass og elektrisitet. Dessuten har økningen i varekonsumet ført til økte fraktrater og lang leveringstid. Dette har ført til høy kostnadsvekst og produksjonsforsinkelser. Det er også et misforhold i arbeidsmarkedet mellom hvilken kompetanse som etterspørres og hvilken som tilbys. Dette kan føre til høy lønnsvekst i enkelte bransjer, som også øker bedriftenes kostnader. Risikoen for at dette problemet blir så betydelig at det får konsekvenser for økonomisk vekst er likevel liten. Kjerneinflasjonen i Norge er i oktober på 0,9 prosent, noe som er langt under inflasjonsmålet på 2 prosent. Styrkingen av kronen den siste tiden virker også dempende på inflasjonen ved at importert inflasjon blir lavere.

I midten av november øker smitten av koronaviruset på nytt, og enkelte regioner har innført lokale smittevernstiltak som følge av kapasitetsutfordringer i helsevesenet. Også noen av våre naboland har innført enkelte nasjonale smittevernstiltak, til tross for at en stor andel av befolkningen er vaksinert. Vi legger til grunn at eventuelle tiltak som blir innført i Norge kun i begrenset grad vil få konsekvenser for økonomisk aktivitet, men usikkerheten har økt noe den siste tiden.

NAV's arbeidsmarkedspåprognose

Situasjonen på arbeidsmarkedet har vært i gradvis bedring siden slutten av den tredje smittebølgen. Den nasjonale gjenåpningen 25. september har uten tvil også bidratt positivt, og ved utgangen av oktober hadde den registrerte arbeidsledigheten falt til 2,5 prosent, justert for sesongvariasjoner. Det tilsvarer 71 000 helt ledige, og er en nedgang på om lag 37 000 fra mars, før den gradvise gjenåpningen startet. Det er også grunn til å tro at den registrerte arbeidsledigheten vil fortsette å gå nedover mot slutten av året som følge av gjenåpningen av samfunnet.

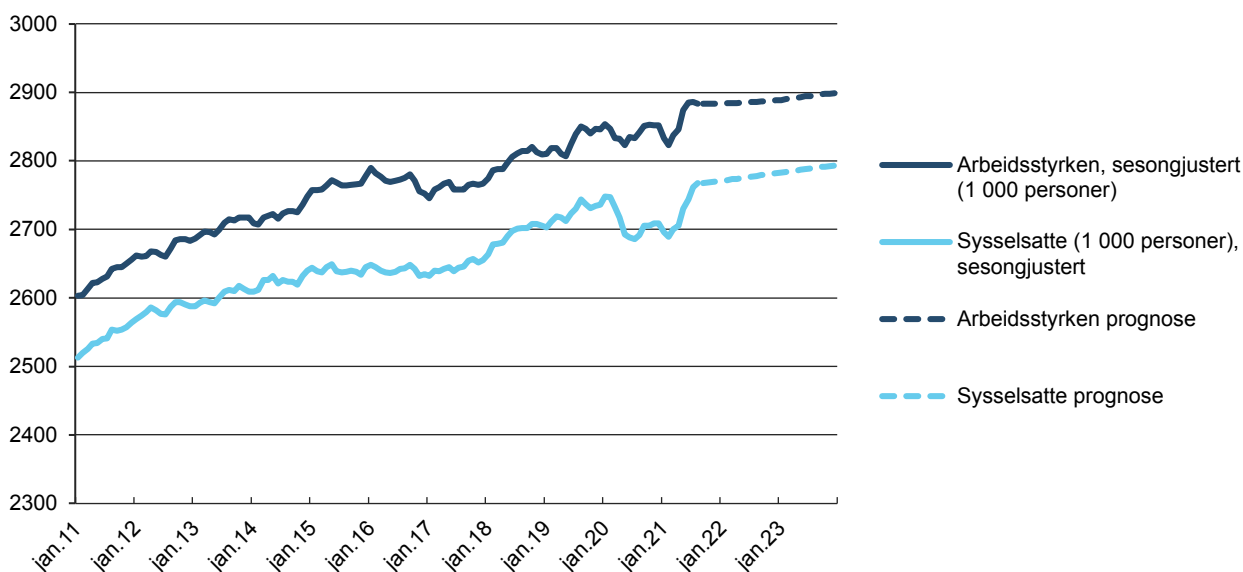
En høy vaksinasjonsgrad gjør at risikoen for alvorlig sykdom og død ved smitte er lavere, og at en økning i smittetallene i mindre grad enn tidligere fører til innstramming i smittevernstiltakene. Dette gjør at konse-

kvensene på arbeidsmarkedet av nye smitteutbrudd også blir mindre. Selv om det fremdeles er stor usikkerhet knyttet til potensielt nye varianter av koronaviruset som de nåværende vaksinene ikke er så effektive mot, legger vi til grunn at nye smittevernstiltak i hovedsak vil bli innført i begrensede geografiske områder med høyt smittepress. Vi forventer derfor at bedringen på arbeidsmarkedet vil holde fram de nærmeste årene. Vi anslår at det i gjennomsnitt vil være 88 000 helt ledige i år, 64 000 neste år og 60 000 i 2023. Dette innebærer en registrert arbeidsledighet på 3,1 prosent av arbeidsstyrken i år og henholdsvis 2,2 og 2,1 prosent i 2022 og 2023

Ifølge tall fra Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) har sysselsettingen økt betydelig fra februar og fram til august (figur 11). Arbeidsstyrken økte også i løpet av våren, men veksten har avtatt de siste månedene. Dermed har også arbeidsledigheten målt ved AKU falt betydelig de siste månedene. Disse tallene er sesongjusterte og justerte for bruddet som AKU-omleggingen fra januar 2021 av medfører. Det nyeste estimatet på bruddet tyder på at både nivået på sysselsettingen, arbeidsledigheten og antall personer i arbeidsstyrken er høyere enn ved den gamle AKU.³ AKU-ledigheten har vært betydelig mer stabil enn den registrerte arbeidsledigheten gjennom koronapandemien. Dette må sees i sammenheng med at permitterte er regnet som arbeidsledige i NAVs statistikk fra dagen de melder seg som arbeidssøkere, mens de er regnet som sysselsatte midlertidig fraværende fra arbeid de første tre månedene av permitteringen. Etter innføringen av ny AKU er de permitterte heller ikke regnet som arbeidsledige etter tre måneder dersom de ikke aktivt søker jobb. Etter hvert som antall permitterte går tilbake til normale nivåer venter vi derfor at avviket mellom AKU og den registrerte ledigheten vil gå gradvis tilbake til nivået før pandemien. Dette gjør at vi forventer en noe mindre nedgang i arbeidsledigheten mål med AKU enn i den registrerte ledigheten (tabell 3). Vi har tatt hensyn til bruddet som følger av AKU-omleggingen i våre beregninger. Størrelsen på bruddet kan imidlertid bli revidert når det foreligger

³ Se artikkelen <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/statistikk/arbeidskraftundersokelsen/artikler/beskrivelse-av-brudd-i-sentrale-variabler-i-aku>

Figur 11. Antall personer i arbeidsstyrken og antall sysselsatte ifølge AKU.1 000 personer. Sesongjusterte tall

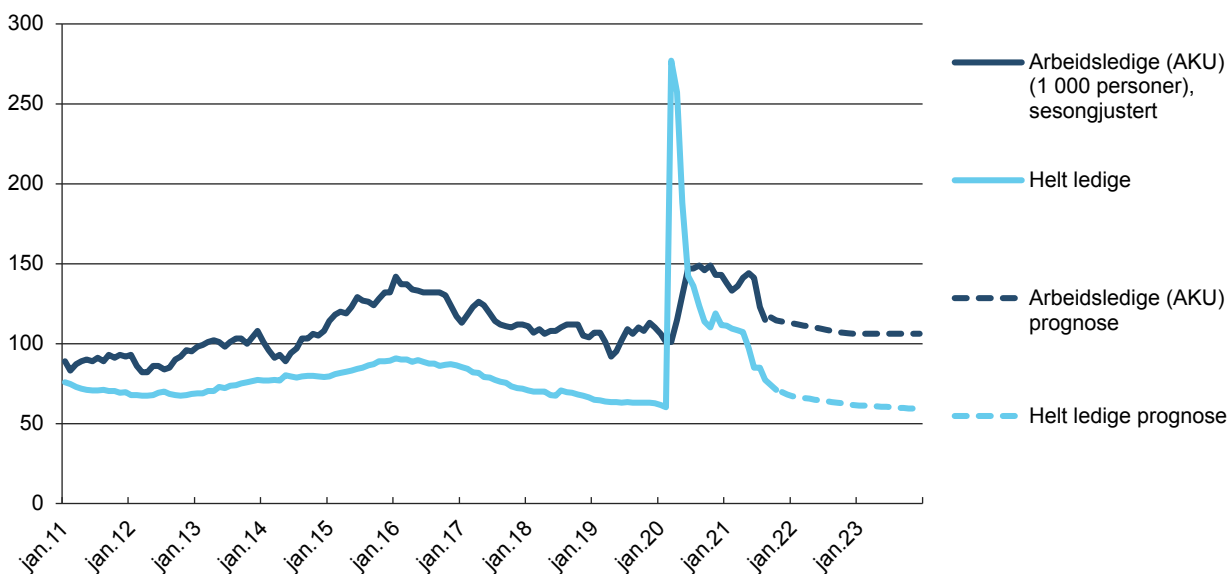
Kilde: SSB og NAV

flere observasjoner etter omleggingen, av den grunn er anslagene på AKU-variablene i denne prognosen ekstra usikre.

Vi venter at antallet helt ledige vil fortsette å falle mot slutten av året, men at nedgangen gradvis avtar i løpet av de to neste årene (figur 12). Arbeidsledigheten har

falt mye raskere de siste månedene enn vi anslo i vår forrige prognose, og nærmer seg stadig nivået før koronakrisen. Etterspørselen etter arbeidskraft er på et rekordhøyt nivå målt i antall utlyste stillinger, og mange næringer melder om mangel på arbeidskraft. Dette har blant annet sammenheng med at det har blitt vanskeligere å rekruttere utenlandsk arbeidskraft. Det

Figur 12. Antall registrerte helt ledige og ledige ifølge AKU. 1000 personer. Sesongjusterte tall

Kilde: SSB og NAV

er også en tendens til misforhold mellom kompetansen og yrkesbakgrunnen til de som er arbeidsledige og stillingene som lyses ut. Det er også fremdeles et betydelig antall permitterte. Noen av disse kan komme tilbake i jobb igjen, men en del vil trolig gå over til å bli ordinære ledige når ordningen med forlenget permittering går ut ved nyttår. Andelen langtidsledige er også på et unormalt høyt nivå, og risikoen for at mange av disse vil bruke lang tid på å komme tilbake i jobb er stor. Vi venter derfor at nedgangen i arbeidsledigheten vil avta ved inngangen til neste år og utover prognoseperioden. Den registrerte ledigheten de neste årene vil ligge på et historisk svært lavt nivå. Bare to

av de siste tjue årene har den registrerte arbeidsledigheten vært på et lavere nivå målt som andel av arbeidsstyrken enn vår prognose tilsier for 2022, på 2,2 prosent. Dette var i forkant av finanskrisen i 2008.

Makromodellen KVARTS

NAV's prognose om utviklingen i norsk økonomi og arbeidsmarked er basert på modellsimuleringer vi har gjort med den makroøkonomiske modellen KVARTS. KVARTS er en modell for norsk økonomi utviklet av SSB. Modellen er estimert på data fra nasjonalregnskapet og basert på økonomisk teori. For mer informasjon om modellen, se *MODAG* og *KVARTS - SSB*.

Tabell 4. Befolkning i yrkesaktiv alder, arbeidsstyrken, sysselsatte og arbeidsledige ifølge AKU og NAV.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Befolkning 15-74 år	3 850 000	3 896 000	3 935 000	3 966 000	3 993 000	4 015 000	4 035 000
Arbeidsstyrken	2 723 000	2 764 000	2 769 000	2 763 000	2 802 000	2 830 000	2 840 000
Sysselsatte	2 624 000	2 639 000	2 638 000	2 647 000	2 694 000	2 724 000	2 710 000
Yrkesdeltakelsen	70,7 %	71,0 %	70,4 %	69,7 %	70,2 %	70,5 %	70,4 %
Sysselsettingsandel	68,2 %	67,7 %	67,0 %	66,7 %	67,5 %	67,8 %	67,2 %
AKU-arbeidsledige	98 000	125 000	131 000	117 000	108 000	106 000	130 000
AKU-arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken	3,6 %	4,5 %	4,7 %	4,2 %	3,8 %	3,7 %	4,6 %
Registrerte helt ledige (NAV)	75 254	80 561	83 813	74 235	65 547	63 451	141 939
Registrerte helt ledige i prosent av arbeidsstyrken	2,8 %	3,0 %	3,0 %	2,7 %	2,4 %	2,3 %	5,0 %

Kilde: SSB og NAV

